

Rondetafelgesprek Aanvullend Klimaatbeleid

15 mei 2025 – Wouter Langendoen (bestuurssecretaris NVDE)

Oranje-groene energie maakt Nederland onafhankelijk van dure fossiele import, zorgt voor minder uitstoot van stikstof en CO₂, maakt onze economie sterk en weerbaar en biedt huishoudens een stabiele energierekening. Door innovatie en kostendalingen gaat de energietransitie razendsnel: Nederland wekt dit jaar vijf keer zoveel duurzame energie op als twaalf jaar geleden. Bedrijven, huishoudens en energiegemeenschappen hebben consistent en langjarig beleid en ondersteuning nodig om te blijven investeren in schone energie en energiebesparing. De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie deed eerder voorstellen die niet alleen CO₂ reduceren, maar tegelijk ook import van aardgas en aardolie verminderen en bijdragen aan het oplossen van de stikstofcrisis.

Aanvullend Klimaatpakket: stappen in de goede richting, meer mogelijk voor structurele verduurzaming

Het Pakket voor Groene Groei van het kabinet bevat goede maatregelen die Nederland sterker, schoner en onafhankelijker maken. De NVDE is blij met de snellere vergunningprocedures, de voortzetting van de onmisbare SDE++, de bijmengverplichting groen gas, de stimulans voor elektrisch rijden en het voortzetten van ISDE en Warmtefonds voor het verduurzamen van woningen. Dit brengt ons een stap dichterbij de klimaatdoelen in 2030. Tegelijkertijd zien wij kansen om extra stappen te zetten naar minder uitstoot en meer energie-onafhankelijkheid, met name door energiebesparing en meer hernieuwbare energie.

- **De SDE++, het werkpaard van de energietransitie, wordt in 2026 opnieuw opengesteld met een indicatief budget van € 8 mld.** Dat is mooi, de sector heeft echter wel meer zekerheid nodig dan één extra jaar. Bijvoorbeeld omdat veel projecten een voorbereidingstijd van vele jaren hebben.
- De NVDE is blij met de **bijmengverplichting voor groen gas**: we hebben immers te veel stikstofemissies en nog te weinig duurzaam gas. Mestvergisting kan bijdragen om beide te verbeteren.
- Het is goed dat de overheid inspringt om het opslaan van CO₂ tot een succes te maken. Het stimuleren van het **gebruik van biograndstoffen met CO₂-opslag (BECCS) helpt daarbij**.

Industrie: zet in op vraagcreatie en elektrificatie

Er staat een groene stip op de horizon: vanaf 2039 geeft het Europese Emissiehandelssysteem (ETS) geen uitstootrechten meer uit. Een overtuigend plan voor een schone industrie richting 2040 is noodzakelijk: harmoniseer beleid rond nettarieven en (groene) kostencompensatie voor de industrie en zorg daarmee dat Nederland de uitstoot - en niet de hele industrie - elimineert. Elektrificatie van de industrie zou meer moeten lonen. Het opnieuw invoeren van de Indirecte Kosten Compensatie (IKC) maakt de gewenste elektrificatie eerder mogelijk, zeker voor bestaande projecten. Maar het is geen goed idee om het geld hiervoor uit het Klimaatfonds te halen; dat is bedoeld voor structurele verduurzaming. Het is overigens goed dat groene waterstof gestimuleerd wordt, met productie- en vraagsubsidies, infra en onderzoek.

- **Zet in op vraagcreatie voor schone producten.** Hiermee wordt voor bedrijven en industrie een voorspelbare en toekomstbestendige afzetmarkt gecreëerd. Dit stimuleert bedrijven om verder te investeren in duurzame productie en innovatie en zorgt voor een gelijk speelveld in Europa. De EU kan zo haar concurrentievermogen versterken en een koploperpositie innemen. Dit kan bijvoorbeeld door de afname van duurzame en gedecarboniseerde industriële producten te normeren.
- Door de vraag naar duurzame producten te laten groeien, wordt ook het aanbod van duurzame energie meegetrokken. Zorg daarom voor **een gecoördineerde ontwikkeling van vraag, aanbod en infrastructuur zodat fabrieken op elektriciteit en groene waterstof kunnen draaien**. Creëer positieve prikkels voor elektrificatie en flexibele vraag, om investeringsrisico's voor zowel energieproducenten, netbeheerders als de industrie te verlagen. Hiermee kunnen we het uitroltempo van wind op zee op koers houden.
- **Versnel de Maatwerkaanpak, en introduceer een stoplicht: bedrijven die kiezen voor verduurzaming worden snel geholpen; degenen die dit uitstellen komen achteraan te staan in de rij voor subsidies.** Uit de speelveldtoets van PwC blijkt dat Nederland relatief veel subsidie beschikbaar heeft: meer stok maar ook meer wortel dan andere landen. Hierdoor kunnen we de industrie sneller onafhankelijk maken van dure fossiele import.

Decentrale productie: benut lokale duurzame opwek

Stimuleer decentrale elektriciteitsproductie op plaatsen waar vaak veel vraag naar stroom is. Met windmolens en zonnepanelen op land kun je lokaal energie opwekken en die direct gebruiken in de omgeving. Dit verlaagt de druk op het landelijke stroomnet, omdat er minder elektriciteit over grote afstanden getransporteerd hoeft te worden. Prioriteer binnen de RES-regio's duurzame opwek in congestiegebieden en wijs afnamecongestiegebieden aan als '*renewable energy acceleration areas*' om procedures te versnellen.

Gebouwde omgeving: blijf inzetten op woningverduurzaming om de energierekening te verlagen

De NVDE is blij dat het kabinet tot een aantal maatregelen heeft besloten die helpen om de energierekening structureel betaalbaar te houden door verduurzaming. Langjarige continuïteit en zekerheid over voldoende budget is een blijvend punt van aandacht. Het is goed dat er onderzoek komt naar de borging van de keuze voor duurzame alternatieven voor de cv-ketel, als de ketel kapot gaat. En het is ook positief dat energiebesparing wordt gestimuleerd door ondersteuning van het mkb, fixteams en handhaving van de energiebesparingsplicht voor bedrijven. De verlaging van de energiebelasting voor iedereen is niet effectief en kost wel veel geld, dat ten onrechte uit het Klimaatfonds gehaald wordt.

- **Gebruik de middelen uit het Social Climate Fund, uit ETS2 en de extra inkomsten van aardgaswinning om woningen van energiearme huishoudens te verduurzamen via een publiek gefinancierd Energiefonds.** Via structurele verduurzaming hebben huishoudens in energiearmoede een blijvend lagere energierekening.
- **Stimuleer slim gebruik van elektriciteit.** Nu de salderingsregeling per 2027 wordt beëindigd, pleiten wij voor een 'zelfverbruik-bonus' in de ISDE en het stimuleren van slimme inzet van apparaten en opslag. Het (direct) gebruiken van eigen zonnestroom verkort de terugverdientijd van zonnepanelen en heeft direct effect op de energierekening.
- **Bied burgers en warmtebedrijven perspectief op betaalbaarheid en investeerbaarheid bij de uitrol van warmtenetten.** Door krachtig in te zetten op de verdere uitrol van warmtenetten kan significant bespaard worden in de verzwaring van het elektriciteitsnet.

- **Houd aandacht voor de uitvoerbaarheid.** Het is goed nieuws dat er meer budget vrijkomt voor de ISDE-regeling, waarvan een deel bestemd is voor woningisolatie. Landelijke acceptatie van eDNA door provincies zoals in de ministeriële regeling is opgenomen, is nodig om de isolatieopgave vlot te trekken.

Duurzame mobiliteit: goede maatregelen voor elektrisch rijden en biobrandstoffen

Elektrisch rijden blijft fiscaal aantrekkelijk, en het kabinet zet serieuze stappen richting normering van de zakelijke leasemarkt. Dit is een voor de hand liggende maatregel omdat de totale kosten ('Total Cost of Ownership', TCO) van een elektrische auto al gunstiger zijn dan die van een auto met verbrandingsmotor.

Voor werknemers kan met een kleine ingreep in de bijtelling een EV net zo aantrekkelijk worden als een fossiele auto. Zorg voor een kleine bijtellingskorting voor EV-rijders zodat de bijtelling voor een EV en een vergelijkbare auto met verbrandingsmotor (uit hetzelfde segment) gelijk is. EV-rijders betalen dan bij een gelijkwaardige auto niet méér bijtelling dan fossiele rijders. Daarnaast is het goed dat het kabinet extra inzet op biobrandstoffen in vervoer.

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De aangesloten bedrijven zijn actief in hernieuwbare elektriciteit, warmte en gassen en in duurzame mobiliteit, de gebouwde omgeving en de industrie. De activiteiten voor duurzame energie bij 1.600 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim € 43 miljard en bijna 200.000 werknemers in Nederland.